

Fictieve aanwezigheid

1 Ik zie zeker de noodzaak om efficiënt en zonder te veel overbodige handelingen ons werk te kunnen doen

2 Het besluiten over wetsvoorstellen is een wezenlijk element van dat werk

3 Dit kan bij hoofdelijke stemming ;over die wijze van stemming bestaan geen problemen.Het kan bij zitten en opstaan .Het gaat hierna over die laatste wijze van stemmen en wel over de gedachte van de fictieve aanwezigheid die als een soort constitutionele fictie daarin is verdisconteerd.

- 4 Het voorstel in de notitie is minstens impliciet dat bij het stemmen via zitten en opstaan gewogen stemming toelaatbaar is.Wanneer bijv. van de lijfelijke aanwezigen een minderheid voor stemt en een meerderheid tegen wordt het voorstel toch aangenomen geoordeeld indien die minderheid als een virtuele meerderheid vertegenwoordigd die weliswaar niet aanwezig is maar die wordt verkregen door de aantallen van de fracties die door de aanwezigen zijn gerepresenteerd op te tellen(de fictie dus)
- 5 Het geschreven recht kent hier geen gewogen stemmen zoals de onderliggende notities terecht aangeven .Hierin wordt ook vermeld dat de wetenschappelijke literatuur hier ook negatief tegenover staat.De EK in heeft 1958 bijv., grondwetswijzigingen op het punt van stemoverdracht tegengehouden.Ook de regering heeft op schriftelijke vragen vanuit de Tweede Kamer(Stemmingen in commissies in Bunschoten Spakenburg) onomwonden laten weten dat ook in het gemeenterecht het “one man one vote” beginsel geldt.Gewogen stemming is slechts dan mogelijk zoals bijv. in het geval van de verkiezing van de Eerste Kamer door Provinciale Staten indien de wet in formele zin dat uitdrukkelijk bepaalt.Het lijkt mij niet dat zulks bij Reglement van Orde van volksvertegenwoordigingen in het leven kan worden geroepen.De onderliggende notities wijzen er ook terecht op dat e Grondwet het begrip fractie niet kent en uitgaat van de gelijkwaardigheid van allen die aan een stemming deelnemen.
- 6 Er zijn volgens mij ook praktische problemen wanneer wij als Kamer het beginsel van de fictieve aanwezigheid als genoemd hanteren.
  - Representeren de lijfelijk aanwezigen hun fractie zoals die op de presentielijst van de lopende vergadering staan of vertegenwoordigen zij alle fractieleden waar die zich ook bevinden?
  - Geldt de fictie ook voor stemmingen over moties van orde (en andere moties) die in een vergadering naar voren komen

- Indien in een fractie verschillend wordt geoordeeld over een voorstel(bijv. 12 voor 6 tegen)worden dan de afwezige tegenstemmers anders dan de afwezige voorstemmers gerepresenteerd door de lijfelijk aanwezigen ?
  - Kunnen bij de stemming afwezige fracties die in een gecombineerd woordvoerderschap aan de beraadslagingen hebben deel genomen bij de stemmingen gerepresenteerd worden geacht door die woordvoerder?
- 7 Ik ben me er ten volle van bewust dat in de notitie voorstellen zitten die in dit opzicht veiligheidswaarborgen verschaffen zoals de vraag van de voorzitter of iemand problemen heeft met de conclusie die de Voorzitter trekt en de regel dat alsnog hoofdelijke stemming kan worden gevraagd(overigens is niet geheel duidelijk wat en wanneer er dan moet gebeuren)Maar het kernpunt van mijn bezwaar blijft dat de constitutionele e fictie wordt gehanteerd een fictie waarvan onze eigen notities de constitutionele rechtmatigheid ernstig in twijfel trekken.

Tenslotte :Naar mijn opvatting moet het mogelijk zijn dat senioren consensus bereiken over een modus waarbij j de situatie bedoeld onder 4) zich niet kan voordoen ,Hier kan gedacht worden aan een grotere aanwezigheidsdiscipline bij de half twee stemmingen,en/of de introductie van opiniepeilingen zoals in sommige gemeenteraden voorafgaand aan besluitvorming of aan uitbreiding van het fenomeen paren tot stemmingen bij zitten en opstaan en/of een soepeler hanteren van de “pair”criteria .

A.H.M. Dölle